

NÉPNEVELŐK LAPJA

NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI HETILAP.

A MAGYARORSZÁGI NÉPTANÍTÓK EGYETEMES GYÜLÉSÉNEK, A VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGNAK ÉS TÖBB HAZAI TANÍTÓ-EGYESÜLETNEK RENDES KÖZLÖNYE.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

A »NÉPNEVELŐK PESTI EGYLETE.«

LAKITS VENDEL.

Megjelenik e lap minden szombaton **Előfizetési ára**: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. **Hirdetések** 2 has. petit-sorokint 10 krcal számíttatnak. **Kéziratok** a szerkesztőhöz (Budapest, III. ker. tanuló-utcai népiskola); **előfizetési pénzek**, reclamatiók sat. Weiszmann tetsvérekhez mint kiadókhoz (V. ker., Lipótváros, Ferencz-József-tér 8. sz.) küldendők.

„Az Eötvös-alap ügye pang.“

Az egyetemes tanítógyűlés végrehajtó-bizottságának utolsó ülésén Péterffy Sándor, az Eötvös-alap megteremtője, a központi bizottság lelkes elnöke, fájdalommal constatálta azon tényt, hogy az egykor oly lelkesedéssel felkarolt Eötvös-alap ügye pangásnak indult, a jelen évben eddig befolyt adományokból, tagdíjakból következtetve, legközelebb már aligha lehet annyi ösztöndíjat és segélyt osztani ki, mint ez év tavaszán, holott eddig minden évben fokozatosan s pedig örvendetes mérvű fokozatban gyarapodott azon összeg, melyet alapszabályaink értelmében az özvegyek s árvák szomorú sorsának enyhítésére, a törekvő ifjak gyámolítására fordíthattunk. Magyarország több mint 20 ezer tanítója közül még ezerre sem megy a tagok száma s a néptanítók által saját érdekekben megindított társadalmi gyűjtés eredményét már ez évben alig egy pár száz forintra lehet számítani s a központi gyűjtőbizottság fáradozásai majdnem mind eredménytelenek.

Tebát az Eötvös-alap ügye hanyatlík!

A tanító-egyesületek működése időszakenként külső körülmények által is van befolyásolva, egyesek hanyatlásán nem lehet komolyan aggódnunk, jöhetnek idők, midőn az elmulasztottakat visszapótolhatjuk; a szövetség eszméjének meg nem valósulása fájdalmat kelthet a tanítók keblében, de vigasztaljuk magunkat, hogy a részletekre vonatkozólag még ugyis sok kiforrni való van; a reformeszmék fejlődését időről-időre meggátolhatja vagy legalább késleltetheti a nézeteltérés s habozás: az Eötvös-alap szükséges volta s jelentősége felett nincs nézeteltérés, ezen alap felvirágozhatását komolyan nem gátolhatják külső körülmények, itt nincs szükség várni az eszmék kiforrására. Ha más tekintetben nem haladunk annyira, mint azt az ügybarátok óhajtják, az lehet szerencsétlenség, lehet közönyösség: az Eötvös-alap hanyatlása valóságos bűn, melynek szégyene minden önérzetes magyar tanítónak rosszul eshetik.

Minden jótékony alap annál nagyobb mérvben gyarapodik, minél több tőkéje van. Az első tizezer forint megteremtése a legnehezebb, a többi mintegy magától jó. Tudja ezt minden magyar tanító. S imel

négy hosszú év lefolyása alatt, dacára annak, hogy az Eötvös-alap tőkéjét nagyjából nem tanítók adták össze, ezen alap még ötezer forintra sem megy, Budapest főváros s Pestmegye tanítóit kivéve, tömegesen alig léptek be valahol a tagok sorába, holott a tagdíj csak egy forint s nagyobb buzgalmat 5—6 egyén fejtett ki ez ügy érdekében. Pedig az a háromezer forint, melyet az alap már eddig kiosztott, tulajdonkép csak azt tárta fel, mennyi sokra volna még szükség.

S nem lehetne-e azon »első tizezer« forintot egy, legfeljebb két év alatt előteremteni?

Kétségkívül.

Nem álmodom én arról, hogy Magyarország tanítóinak egy negyede (hiszen csak annyira volna szükség) oly rövid idő alatt tagja lesz s tagdíját befizeti: ismerem a tanítók zömét, kiket egyenként kell itt-ott felkeresni, hogy saját érdekekben kis áldozatra, mozgásra buzdítsuk s kiknek egy (s bizony nem jelentékeny) része csak akkor lesz az Eötvös-alap tagja, ha fiának kilátása lehet stipendiumra.

Valljuk be őszintén, hogy ezren s ezren vannak még ilyenek s hosszú időbe kerül, míg a tömeget is egyenként mozgásba fogja hozni egy-egy lelkes férfi, ki az ügynek s általában a tanítók közügyeinek apostolává lesz.

De ha nem számíthatunk is ezen egyénekre, számítanunk kell s lehet a városi tanítók zömére, kik (tisztelet egyes kivételeknek a falukban) eddig is elsőrangú szerepet játszottak az egyletek működésében s a tanítókat közösen érdeklő ügyek előmozdításában. Ezek tehetnek most is s tenniük kell.

A budapesti 6 ik kerületi tanítókör nemrég tombolával egybekötött tánevigalmat rendezett az Eötvös-alap javára s a tiszta jövedelem több mint 1300 forint volt. Egy egész kis tőke, mely a rendezők nevét emlékeztetessé tette. Nem kívánunk oly eredményt a vidéki városok tanítóitól: de ki ne követelhetné meg jogosan, hogy legalább egyszer igyekezzenek tánevigalmat vagy hangversenyt rendezni az Eötvös-alap javára? Magyarországnak legalább 100 oly városa van, hol több mint 10 tanító működik s ha e városokban mindenütt, legalább fele részben az Eötvös-alap, fele részben a helyi egyesület javára hangversenyt, tánevigalmat, közvacsorát vagy más ilyenmű társas mulatságot rendeznének, az Eötvös-alap rövid idő alatt több ezer forinttal lenne gazdagabb.

Nem akad minden helyen egy lelkes férfi, ki az eszmét megpenditse? Nincsenek-e mindenütt tanító nők, kik az eszme létesítésében segédkezet nyújthatnának?

Bizony megszoktuk már, hogy ne legyenek vérmes reményeink, megszoktuk, hogy a tősgyökeres alföldi nagy magyar városok tanítóinak nagy részéhez hasztalan intézünk buzdító szavakat: de hiszen nem egy nap alatt építették Rómát s nem kételkedünk, hogy egykor Bálintok, Varghák s Hegedűsök a nagy magyar alföld minden vidékén fognak támadni.

Addig is működjenek azon kevesek, kik az Eötvös-alap ügyét szívéből hordozzák s kik képesek megérteni, hogy ez alap hanyatlása oly bűn, mely Magyarország tanítóinak nevére országos szégyent hozhat. Ragadjanak meg minden alkalmat. Gyűléseiken tanítók s laikusok között gyűjtsenek tagokat, jubileumok alkalmával (ez a kecskemétieknek

is szól) igyekezzenek egy-egy alapítványt gyűjteni össze az ünnepelt emlékére s mindenekfelett, a mi legkönnyebb s a közönségre nézve vidéken még legkevésbé terhelő, rendezzenek az Eötvös-alap javára közös mulatságokat.

Nem lehet, hogy az Eötvös-alap ügye komolyan hanyatlásnak indult volna. Pillanatnyi szünetelés volt csak, megzavarva az árviz, a szövetség meghiusulása s más bajok által. Az Eötvös-alapnak fel kell s fel is fog virágozni.

György Aladár.

Az országos tanítóegyletek szövetsége.

Motto: „Felkiáltok az egész nemzethez . . . .
egyesület és egyesület legyen jeiszavunk.
legyen imádságunk naponkint

Bezerédy.

Nincs arra szükség, hogy én is azon hatásról irjak, melyet előidézett azon miniszteri rendelet, illetőleg leirat, mely elutasítja a tanítóegyletek országos szövetségének alapszabályait. Derült égből villámcsapás volt ez s bármennyire gondolkodjunk is e tény felett, arra nem találunk jogalapot, sem nem tudjuk felfedezni az okot, mely ezen nemzeti műveltségünkre, jogi felfogásunkra, előretörekvő munkásságunkra árnyékot vető okozatot szülte.

Egész hazánkban a társadalom minden osztályu rétege felébredt azon tudatra, hogy szétszórta, elforgácsoltan tengethetjük az életet, de sem anyagi, sem szellemi felvirágzásra eljutni nem lehet, mert egy erő, bármily nagy óriás legyen is, csak csepp a nemzetek élettengerén, sok cseppre van szükség, hogy ezek egyesülten termékenynyé tegyék a talajt, mely egyesnek és társadalomnak jólétét növeszti.

Az erők egyesítése, tömörítése az a követelmény, mely a kor ezer és ezerféle igényének megfelel, szövetkezés az a hatalom, melyet sem az idő, sem a földi sors egykönnyen ledönteni nem bír.

Ezen igazságot belátta nemzetünk s minden téren megindult az igyekezet, egybetömöríteni a szétálló, a különlevő erőket, szervezni a munkásságot; rendszerbe önteni az igyekezetet s így biztosítani a kitűzött cél elérését.

Mint fentebb mondtam, a társadalom minden rétegében megindult a mozgalom a szövetkezésre s ezen nemes szándék nem talált szét-törő sziklára a kormánynál, sőt előmozdította azt teljes erejéből.

Röviden tekintsünk csak végig a szövetkezéseken. Kezdjük legalól:

Szövetkezettek: házmesterek, pincérek, munkások.

Szövetkezettek: Iparosok, gazdászok, kereskedők, jegyzők, hivatalnokok, üzletemberek, vállalkozók.

Szövetkezettek: Tudósok, hatalmak stb. *

Mindezek szükségeseknek vannak elismerve; s midőn a tanítók akarnak törvényes alapon szövetkezni, az szükségtelen, azt el kell utasítani.

A nemzet szellemi munkásai legyenek bolygók s mint árnyékok kerüljék a központot, a hatalmat. A nemzet napszámosai legyenek

* Dalárok, tornászok és tűzoltók. Szerk.

kizárva az alkotmányos haza által nyújtott jogélvezetből; mindenki szövethet, hogy a célt elérje, csak ti tanítók ne szövethettek, nektek nincs rá szükségtek, mert a ti célotok vagy bliktri, vagy olyan, melyet elérni nem szabad.

Itt nagy félreértésnek kell lenni, mert a szövethetést a kormány törvény szerint csak akkor gátolhatja meg, ha az az állami létre kárhozatos és veszélyes; akkor utasíthatja el a szövethetést, ha a tagok állam s rendellenes eszméket terjesztenek.

S ha ti tanítók a haza ellenségei vagytok, úgy rögtön pusztuljatok az iskolából, s ne tegyétek tönkre hazánk jövő reménységeit.

Ha pedig ti hazaszerető polgárok, becsületes hű munkások vagytok s célotokat; a nemzet művelődését elérni óhajtjátok, s a haza, a nemzet és saját érdekekben életkérdésnek tekintitek az egyesülést: akkor hallgatni nem szabad, hanem élni kell a törvényes joggal; ha hallgattok, rajtatok szárad a szégyen, vagy éretlenek vagytok, vagy államveszélyesek, ez mindkettő elég arra, hogy a közönyből félbredszenet.

Mi most tehát a feladat, hogy a sérelem orvoslát nyerjen s a vélt félreértés, félremagyarázás, vagy roszakaratu félrevezetésen alapuló intézkedés megszűnjék.

Erre nézve a következő javaslatom van.

Lehetetlenség, hogy a tanítósnak ne legyenek lelkes barátai az országházban; s hogy vannak, bizonyíték reá a megalapított tanítói nyugdíj.

Ezen lelkes barátokhoz, jóltevőkhöz, pártfogókhoz kell fordulni s felkérni, hogy a méltóságos vall. és közoktatásügyi miniszter urat, valamint a belügyér őnméltóságát ezen ügyben kegyeskedjék interpellálni. A nyerendő válaszból aztán meg fogjuk tudni a kormány álláspontját, a tanítóegyletek országos szövetsége iránt megtudjuk az indokot és okot, mely az elutasítást okozta.

Mert hogy a kormány nem látja »szükségesnek« az egyesülést, nem törvényes alap alkotmányos országban az egyesülés meggátolására. A kormány joga az állam jogi létét őrizni, de nem a szükségességet bírálni.

És a nyerendő válasz meghallgatása után alakuló gyűlést tartani és az alapszabályokat ismét felterjeszteni.

Én ezen eljárást tartom célhoz vezetőnek, igen helyesen teszik a tanítók, ha illető képviselőiket, kik járásaikból vannak az országházban, ez ügyben felvilágosítják és tőle szíves támogatást kérnek.

Tette, munkára fel tanítósnak! tétlenül ne heverjétek, közönyvel ne tűrjétek a sérelmet. Ha nem tesztek semmit, úgy a kormány eljárása jogalapöt nyer s ti magatok sanctionáljátok az ítéletet.

Vasadi Balogh Lajos.

Ábécetan, kapcsolatban az étellel.

(Vége.)

Az eddig mondattokból, úgy hiszem, világosan láthatni, hogy az Ábécetanok, melyek mai napig iskoláinkban használtak, ninesenek őszhangban az étellel; és hogy azoknak tökélyesbitésére, teljes kijavitására a XIX. század vége felé az idő elérkezett.

A tudomány s művészet minden ága az egész század alatt folyvást előbbre ment s mondhatni óriási lépéseket tett; csak az oly fontos *Á b é c e* tan maradjon-e tovább is azon a fokon, melyre már egy század előtt jutott. de a mely, mikép láttuk, még nem a kellő, nem a legfelső?

Azonban nem elég csak valaminek helyességét vagy helytelenségét, jóságát vagy roszaságát belátni.

E belátáshoz képest cselekedni is kell: a roszat elhagyni, eltávolítani, a jót pedig érvényesíteni, életbe lépetni.

Népnevelés dolgában sokat, legtöbbet tehetnek s tartoznak tenni a népnevelők.

Ha nem tesznek, vétének a közjó és saját javok ellen.

Avagy talán az *Á b é c e* tan nem elég fontossággal bíró tárgy? Sőt igen; mert van-e valami fontosabb, mint az első benyomások, melyeket a népiskolai tanulók mindjárt az iskolaküszöb átlépte után hettekig, s még tovább nyernek?

Nem tudjuk-e, hogy az első benyomások a gyermek lelkébe legmaradandóbbak? s hogy a mint azok kellemesek vagy kellemetlenek, a szerént a gyermek a tárgyat, mely ama kellemes vagy kellemetlen benyomásokat okozza, vagy megkedveli vagy megutálja iskolával, tanítóval s mindennel együtt mi ama tárgyra öt legkésőbbi éveiben is emlékezteti?

Nem lehet benne kétség, hogy az *Á b é c e*-tanítás szintén hatással van a fogékony gyermeki lélekre; mely hatás bizonyára nem lehet egy és ugyanaz, akár így, akár amugy vezeti s avatja be a népnevelő növendékeit az írás és olvasás kettős mesterségébe. Okvetlenül más hatásra számíthatni, ha a tanítás életből vett példák által eszközöltetik, mint számíthatni az esetben, ha a példák, és így a tanítás, az étellel kellő kapcsolatban nincsenek.

Mig amott kedv, — itt csak valami titkos undor verhet gyökeret a viaszlagyságu kedélyben. kihatólag talán a legkésőbb időkig.

»Quo semel est imbuta recens, servabit odorem

»Testa diu . . . . .

. . . . . (*Megtartja sokáig

»A szagot a fris edény, melylyel bételve van egyszer.*)

Népnevelés dolgában a legcélszerűbb, legüdvöseb javaslatokat szakavatott, buzgó népnevelőktől várhatni leginkább. Kitől is lehetne azokat mástól várni?

S a haza érdeke, a nemzet valóban tőlök várja azokat.

Népnevelőtől várja a nemzet, hogy a hivataluk körébe eső tárgyakat lehetőleg figyelemmel kísérik; a hiányokat, hibákat észleljék; ezek elhárítása, amazok pótlása fölött elmélkedjenek, egymás közt eszmecseréket tartsanak, megállapított véleményeiket, javaslataikat a nemzet képviselői, különösen a magas kormány által érvényre juttatni törekedjenek.

Mert igaz ugyan, hogy a tanító végrehajtó s kell, hogy az legyen.

(Bár minden honpolgár, minden hivatalnok saját munkakörében végrehajtó volna a szó szoros értelmében!

Mennyivel pompásabban állna akkor az összes köz- és magánügy!) De annak, a mit akár a tanító, akár valaki más végrehajt, — jónak, helyesnek, célszerűnek kell lennie; különben a végrehajtás átok anyjává

lesz. S képes-e más a jót, helyeset, célszerűt bármely ágában az emberi munkasságnak úgy megítélni, mint az, ki ama munkásság illető ágában egészen otthonos, annak minden körülményeit, viszonyait, részleteit, fogásait több évi tapasztalataiból ismeri, s amellet a megkívántató előkészültséggel bír?

Képes-e más bármely népiskolai tárgy tanmódját úgy megítélni, mint ezt népnevelő teheti, ki képezdét végezve, elemi iskolai neveléssel évek óta foglalkozik, ismereteit ujakkal, saját tapasztalataival gyakrapítja, tanítók összefüggését egymás közt s az étellel — vizsgálja, keresi?

Szóval: képes-e más mint népnevelő az Ábécetanról és annak viszonyáról az élethez helyes, megállható itéletet mondani?

Igy állván a dolog, kell, hogy oly felsőbb intézkedések alkalmazásával, melyek a népiskola belügyét, többi közt a tanmódot illetik, népnevelői testületek vagy, ami százszor kényelmesebb, »Népnevelők szövetsége« meghallgattassék; ha ez valamikor csakugyan életbe lépend, mit minden nevelésbarát a leghöbben óhajt.

Míg azonban e nagyhorderejű s annyira szükséges »Szövetség« testté válnék: egyes tantestületek, tanító-egyletek hivatási s hazafias kötelessége annak helyét úgy a hogy pótolni; tehát jelen esetben a tanmód egyik legfontosabb ágának, az Ábécetanak javítását, haladó századunk szellemével megegyeztetését, az általam ez alkalommal kifejtett elvek szerint illető helyen hathatósan kérelmezni, ha ugyan a föntisztelt testületek s egyletek amaz elveket helyeseknek találják, úgy a mint én azokat már 9 év előtt helyeseknek találtam s találok még most is. *

Budapest, 1879. szept. 28

Márki József tdr.

Még egy válasz dr. Kerékgyártó Elek ur levelére.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Eloolvastam tisztelt barátja, dr. Kerékgyártó Elek urnak önhöz intézett levelét s elborult szívem a sötét kép szemléltében, melyet ő az elemi népiskolából kikerülő leánykáról elénk tár. — Ilyen volna tehát ama világ, mely évek során át nekem annyiszor valódi tiszta örömeket nyújtott, melynek vidító körében el tudtam feledni a külvilág önzését, részvétlenségét, nevetséges hiúságát, pillanatnyi lelkesülését jóért, szépért, kicsinyes előítéleteit, apró izgalmait, — mert találtam őszinte hiveszeretetet, önzéstelen ragaszkodást, szolgálatkészséget, lelkesülni tudó romlatlan gyermekkedélyt.

Szappanbuborék volna az egész, melyre a polgári iskola egyik tanítója rálehel s mephistói mosolylyal mondja: Ime illusiód! délibáb volt az, eloszlatom a ködképet előtted s nézzed immár a sivár valót! Azok a kedves, hozzád simuló, ártatlan gyermekarcok, akik a lelki megnyugvás, megelegedés, vidámság tünde verőfényét mosolyogták szivedbe, azok szerénytelen, gögös, szivtelen, vásott gyermekek, akik a tanító bosszantására, szomorítására vannak csak itt.

S te, elemi tanító, édes illusiókban ringatva magadat, oly roszul

* Jelen cikket szerző fölolvasta a Népnevelők pesti egylete Paedagogiai szakosztálya f. é. okt. 26-án tartott ülésén.

fogtad fel hivatásodat, hogy ily szerencsétlen hajlamok erkölcsi és szellemi átalakításához semmivel nem járulván, e sisyphusi munkát most egyedül a polgár-iskolai tanító vállaira háritottad!

Uram, ön, mint egyik elemi iskolánk igazgatója, belátja, hogy ez súlyos vád. Roskadozni látom alatta feladatukat hiven megoldó kar-társnőimet, roskadozom alatta magam is.

Ez bátorságot nyújt nekem, nyájasabb, melegebb szinekkel re-touchirozni ama vigasztalan komor képet, mely egy különben oly ki-tűnően képzett tanférfiu ecsetje alól került ki szegény tanítványainkról.

Ő először is a fegyelmet kritikán alólinak találja, megróván a gyermekeknek azon egyébként valóban megrovást érdemlő magaviseletét, amidőn tanítójok megjelenését a folyosót ellepve lesik. — Ha ezt tesz-
zik, nem azért történik, mintha ilyesmi nekik az elemi iskola osztályai-
ban megenged tetett volna.

Tudtom mal iskoláinkban általánosan gyakorolt fegyelmi szabály, hogy a tanulók az iskolába jövén, kiki a maga helyét azonnal elfoglalni tartozik s ott az előadás kezdetét csendesen bevárja; amire felügyelni erre különösen kijelölt »h e t e s e k« vannak hivatva a tanító távolléte, alatt. Kérem, tessék intézkedni, hogy ez egyszerű fegyelmi eljárás a polg. iskolában folytattassék s nem lesz oka panaszkodni, hogy tanítvá-
nyai a folyosón settenkednek.

»É növendékek sem szeretet-, sem tiszteletből nem tudnak enge-
delmeskedni«, mondja t. barátja. Én édes istenem! vivja csak ki a kis sereg szeretetét, s megjön a tisztelet, meglesz az engedelmes készség. Tudja azt minden tanító, hogy a kölesönös szeretet csodákat mivelhet e téren.

Már pedig t. barátjának tanítói egyéniségét szeretem annyira rokonszenvesnek képzelni, hogy e hódítás a kis tanulóvilág közepett alig kerülhet neki nagy fáradságába.

Megütközik rajta, hogy az együgyü kis backfischek »jó napot«-tal köszöntenek be hozzá. Nem tartozom azok közé, akik a »jó napot«, a »maga« s más ily fertálmágnási szólamokat comme il faut-nak tartják, mindazáltal nem látom át, miért zárna ki az ily üdvözlés inkább a ta-
nító iránti tiszteletet, mint pl. a jó reggelt! jó estét! jó éjt!? Hogyan köszönhetne az a kis leány illőbben? »Alá' szolgálja!« szerintem még nem gyermekajakra való.

Egyébiránt csak a tanítón mulik tanítványait egy tetszése sze-
rinti üdvözlésmódra szoktatni. A legfőbb esetben tájékoztatlanságból es-
nek ilyen illemszabály elleni vétségekbe, ha ugyan annak nevezhetők. Eddig tanítónőiket másként üdvözlötték, most egyszerre tanító ur elé ke-
rülnek s helyzetük ujdonsága, szokatlansága fel nem találhatja velők a helyest.

S ezért is megtudott haragudni reájok szigoru barátja? Csak egy parányival több szeretettel lépne be hozzájuk, tudom bizton, nem botránkoznék meg ennyire mozdulataik esetlenségén, gyermekded, szeg-
letes együgyűségén.

Hiszen azért járnak iskolába, hogy folyvást csiszolódva nyerje-
nek ildomosságban, udvariasságban, erkölcsös és szellemi miveltségben; ne várjuk tehát már a belépő növendékben a befejezett nevelés ne-
továbját.

Még Rousseau is — aki pedig idealista bölcsészetével, tarthat-

lan nevelési elveivel sokszor elveszti a talajt lábai alul — még ő is óhajtja, hogy a gyermeket olyannak kell vennünk, amilyen, és nem a minőnek lennie kell. — ha sikeresen akarjuk nevelni.

Alig akad a leánykák között olyan, akiben van jóság, szelidség, szerénység és van érzékeny szemérmetség, — írja tovább pessimista barátja.

Átgondolta-e szomorú állításának lesújtó jelentőségét egész nagyságában, midőn ezeket leírta?

A mi nekem leginkább fáj benne, az ama »általánosság«, melylyel szól. Nem egyes roszhajlamu gyerekekről mondja ezt, de jellemzi e szeretetlen szavakkal az elemi iskolákból kikerülő tanulók nagyobb részét.

Ha tény az, hogy a női erényeket alkotó fővonások: a szelidség, szerénység, részvét, érzékeny szemérmetség oly becses virágok, melyek ápolás híján már az elemi iskolában elvesztették illatjokat, színpompájukat: úgy zárjátok be bizvást azokat a leányiskolákat! Mit várhat ilyen intézetektől a család, mit a haza? melyek jólétük, boldogságuk főfeltételét mindig s mindenütt, hol civilizációról említés tétetik, a nő erényeiben keresték.

Oh ennél érzékenyebben nem illehetette volna a doktor ur tanítónői hivatásérzetünket.

Nem úgy, doktor ur! Boldogító elégtételemmre szolgál constatálhatni, hogy a leánykák általános jellemvonásai: gyengédség, könnyörülteesség, szemérem, előzékenység, jóindulat, tisztaságszeretet. S ha elismerem, hogy e közönségesen feltalálható jó tulajdonaik mellett vannak hibáik is — s bennünk nem voltak és vannak-e? — úgy ezek olyanok, melyek a gyermekkor természetében rejlenek s nevelés-, élettapasztalat, önismeret folytán önként lemállanak róluk idővel, de tiltakozván egyuttal, hogy e hibák létezéséért az el. iskolák tanítónői vonassanak felelősségre.

Új tanítványaim a figyelemnek, nyugodtságnak legparányibb nyomaira is alig akad a doktor ur. Az életvidor, pezsgővérű leánykák-tól automata mozdulatlanságot, bábszerű kiszámított ülést kívánni nem-c mérő ellentétben áll e korrallal, de még e nemmel is? — Szórakozás, figyelmetlenség jellemzi őket.

Nem értem, hogy egy oly érdekes, annyira vonzó előadás közben, amilyenek az ön doktor barátjának okvetlenül lennie kell, miként lehetséges, hogy hallgatói mégis szórakozottak, mégis nyugtalanok. Valahányszor meleg éggel adom elő tárgyam, nincsen szem, mely rajtam ne függne, nincsen arc, melyen az élénk érdeklődés lenyomatát örömmel ne észlelhetném.

Ha ember a tanító is, a közélet hullámverései az ő szívéig is elhatnak, vannak pillanatok az ő életében is, melyek kedélyét lehangolják, szellemét megfosztják ruganyosságától, akaraterejére nyomasztólag, tompítólag nehezednek s ha ilyen pillanatokban hiányzik benne az a hangulat, melylyel egyedül képes osztályát felvillanyozni: szabad-e hallgatóira nehezeltetnie, ha ezek lanyha közönnyel fogadják szavait? Kívánok t. barátjának mindennapra rózsás hangulatot, hogy azok a kis szórakozottak osztatlan figyelemmel követhessék szavait!!

Hogy a tanév kezdetén a tanulók egy része oly suttogva felel, magam is tapasztaltam, de ezt épen a velők született bátortalanságnak

és szemérmes féltékenységnek vagyok hajlandó tulajdonítani s idővel a legtöbbször sikerül ezt legyőzőnöm; ugyanis, amidőn leginkább szeretnének felelni, megtagadom azt tőlük, azzal indokolváu e tilalmat, hogy feleletök halksága miatt ugy sem értünk abból semmit.

Ez szokott hatni, jövő alkalommal már igyekszik hangját inkább megerőltetni.

Akadnak olyanok is a tanév alatt — s ezek is csak kivételek — akik árulni szeretnének, — de egy-kétszeri rendreutasítás belátatja velük magaviseletük tulságát, kivált ha tapasztalják, hogy meghallgatásra nem találhatnak. — Ennyi az elemi népiskola erkölcsi állapotáról.

De most az oktatás eredményér? «A növendékek roszul olvasnak — (tehát mindanuyian) — következőleg roszul is írnak. Kevés a nyelvismeretük, mert nem olvasmány alapján jutottak ahhoz.

Gondolkodni nem tudnak, szóbeli előadásukból hiányzik a tiszta kiejtés, kellő hangnyomat, összefüggés.»

Elég, elég, doktor ur! És komolyan feltételezheti ön bármelyikünkről is, hogy ne bírnánk elegendő készséggel és szorgalommal az olvasás-, írás- és nyelvtanítás helyes és lelkiismeretes kezeléséhez? Sorraiból azt vélem kiérezhetni! — Ily feltevással szemben elhal a szó ajkaimon, megtagadja tollam szolgálatát.

Önök tisztelt barátja oly követelményekkel lép az elemi iskolai növendék elé, a melyeknek az majd csak teljesen átfutott tanpályája végén fog eleget tehetni. Feledi a doktor ur, hogy a polgári iskola I. osztályába járó leánykák az elemi iskola IV. osztályából kerülnek ki, hogy tehát e növendékek kiképeztetésüknek még csak fele utján vannak akkor, midőn ő azokat tőlünk átveszi? Azután lovagiatlan a doktor urtól egy egész iskolát vádolni oly fogyatkozásokért, melyeket tényleg a tőlünk oda kerülő tanítványoknak legfeljebb 20—25 százalékáról tudna kimutatni.

Hány polgáriskolai növendéket ismerek, kiknek szóbeli előadásában nincs kifejezés, erő, logika, gondolat, — kiknek írásbeli fogalmazványai, helyesírása még igen-igen sok kívánni valót engednek! S ezért a polgári iskolát hibáztatnám? Hát tehet-e az róla, hogy a fényes tehetség oly mostohán osztogatott égi ajándék, hogy továbbá a fővárosi tanulóvilág még egészen nem bír győzedelmeskedni szép magy. nyelvünk nehézségein. Nem, tisztelt doktor ur, sokkal méltányosabb vagyok ennél, meg tudok hajolni a kedvezőtlen körülmények vaskényszere előtt!

Mit szóljak végül még tanítványaink rend- és tisztaságszeretetről? Igenis bosszantóan hiányzik ez, de ez is csak egyeseknél s hála az aesthetika szellemének! nem mindannyioknál. Találjon nekünk valakit, aki sok-sok családi körben a rendtelenség-, hanyagság- tisztatlanságnak utját bírja állani, s egyes tanítványaink könyvei sem fognak szétszórni, befirkáltatni, irkáik bemocsokoltatni, begyüretni. — A szép-érzék, csín, választékosság a nőnem kiváltságai közé tartozik, uram! sőt kívánatos volna, ha sok leány, az iskola porát lerázva cipőiről, ruházatára valamivel kevesebb s családi kötelességeire valamicskével több gondot fordítana!

Maradtam a szerkesztő urnak őszinte és kitünő tisztelője

N . . . y Irma,
el. néptanító.

T Á R C A.

Vasuti dolgok ismertetése — az iskolában.

(Folytatás.)

VI.

Gyors-árúk.

Bélyeg illeték. Az eredeti szállító-levelek 38 kilométer (5 mértf.) távolságra feladott küldeményeknél 1 kros; — 38 kilométer távolságon túl haladók ellenben 5 kros bélyeggel látandók el.

Minden gyors-szállítmány feladási vevénye után a kincstár javára 5 kr. bankjegyértékben bélyegilleték szedetik be.

A szállítólevélen alul, balfelül az 1 kr. illetőleg 5 kros bélyeg tényleg ráragasztatik és a feladási állomás bélyegzőjével lebélyegeztetik, — ellenben a feladási vevényre, mi az elszállítás végett átadott gyorsáruról a feladófélnek kiszolgáltatik, az 5 kr. bélyeg nem ragasztatik reá, hanem a vaspálya és kincstár között minden hó végével le számoltatik.

A gyorsárúk feladásánál mázsálási vagy jobban mondva mérlegelési illeték nem számíttatik. A küldemény átvétele alkalmával, ha látszólag súlyhiány mutatkozik, vagy sérült állapotban érkezik az áru, a hivatalos utánmérlegelés követelhető, s ezen esetben minden megkezdett 100 klgr. után a magyarországi vasutakon kevés változó különbséggel 3 kr. mérlegelési illeték bankjegy-értékben szedetik be. Legesekélyebb illeték gyanánt azonban 4 kr. bankjegyben számíttandó. Bizonyos kedvezményezett áruk mérlegelési illetéke csak 1 kr. pl. gabona, kőszén stb.

Értékbevallás esetében, mi csak bankjegy-értékben történhetik, a díjpótlék az egész vonalnak (melyet az áru az egyes vasutakon befut) minden megkezdett 150 kilométerje után a bevallott érték $\frac{1}{10}$ ezertől jött teszi.

Legesekélyebb illeték gyanánt 5 kr. szedetik be.

A szállítási határidő biztosításáért ha díjpótlék szedetik be, a bevallott összeg minden 5 forintja után a szállítás vonalán átfutott első 150 kilométerért egy fél krajcár; a következő 225 kilométerért egy negyed kr s minden további 375 kilométerért egy negyed krt teszen.

A határidő-biztosítás csak bankjegy-értékben történhetik s a díjpótlék szintén bankjegy-értékben egész krajcárookra kikerekítve szedetik be.

Legesekélyebb illeték gyanánt 5 kr. számíttatik.

Az értékbevallásnak magyarázata az alább következő sorokból kivehető.

Az üzletszabályzat 23. §. 2. pontja értelmében a vaspályán szállítás alkalmával megsérült vagy elveszett gyors- és teherárúkért kártérítés fejében mtrmázsánként a leadó vaspálya címzett félnek csak 60 ezüst forintot térít vissza. Ugy, de vannak oly áruk is, melyek értéke nem 60, de 100 sőt 1000 forintot is tesz. Ezen nagyobb áruérték a fennebbi

esetekben csak akkor ismertetik el és fizettetik ki az átvevőnek, ha az áruérték bevallással adatik fel.

A szállítás határidő a küldemény bizonyos időpontban történő megérkezésére vonatkozik.

A szállítási határidő kiszámítása az alábbi táblázatból kivihető.

IV. Tábla

a szállítási határidő kiszámításához.

Távolság	G y o r s á r u k			T e h e r á r u k		
	kezelési határidő	szállítási határidő	Összesen	kezelési határidő	szállítási határidő	Összesen
225 klmtr	1	1	2	2	2	4
450 „	1	2	3	2	4	6
675 „	1	3	4	2	6	8
és így tovább minden megkezdett 225 klmtr	egy nappal több			két nappal több		

Utánvéteti jutalék. Az utánvétel lehet kétféle, úgy mint; előre kifizetett és utólagosan behajtott utánvét.

Az előre kifizetett előleg vagy utánvétel mindjárt a feladás alkalmával fizettetik ki a feladó félnek.

Ezen összeg azonban a jószág kiváltása alkalmával ismét visszafizettetik a leadó állomáson.

Az utólagos utánvétel, mely a szállítás végett átvett árut terhelő és azt kíséri, a kiváltásnál fizettetik le az átvevőtől, melynek befolyásáról feladó fél a feladási állomáson értesítettik, hogy az összeg felvehető.

Előleges költségeként jutalék fejében az utánvett összeg 2 százaléka; oly utánvétekért pedig, melyek csak az átvevő által eszközölt lefizetés után adatnak ki a feladónak, az utánvett összeg fél százaléka, minden esetben azonban 2 kr. mint legcsekélyebb illeték bankjegyben szedetik be.

Fekbér. A feladásnál az egy és ugyanazon szállítólevél mellett feladandó gyorsszállítmányoknak a vaspályára való beszolgáltatása annak megkezdésétől számítandó 25 óra alatt bevégzendő.

Ezen határidő leteltével az üzletszabályzat 60. §. értelmében fekbér szedetik be.

E fekbér darab és naponként 6 krajcárt bankjegyben tesz.

A leadásnál a gyorsszállítmány megérkezése után 48 órai fekbérmentes idő engedtetik.

Ezen határidő leteltével ugyanazon tétel áll, mi a gyorsáru-feladásnál mondatott.

(Folyt. köv.)

L e v e l e z é s.

Budapest, 1879. október 26.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy a főv. közoktatásügyi bizottság ülésében tett indítványról véleményemet elmondjam s arra a tanítói körök figyelmét is felhívjam.

Az »Egyetértés« 283. számában olvastam, hogy a főv. közgazgatási bizottság f. é. okt. 13-iki ülésében a tanfelügyelő ur előadta, miszerint a népiskolák túltömöttek s számos gyermeket vissza kellett utasítani. Mire Zichy Antal ur felszólalt s hangsúlyozta, hogy az iskolázástól egy gyermeket sem szabad visszautasítani; ha a tanítók másképp nem tudnak segíteni, tanítsák a gyermekeket felváltva, egyik csoportot délelőtt, a másikat délután.

Igen szépnek s célhoz vezetőnek is látszik ezen indítvány — elméletben, de a kivitelben ép olyan lehet, sőt rosszabb, mint Zichy urnak egy másik indítványa: hogy egy teremben felváltva 2 osztály tanuljon.

Mert ha egy-egy csoportban csak 60 gyermek van is, egy első osztályu tanítónak 120 gyermeket kell oktatnia ép azon osztályban, melyben legtöbb vesződség van, hol a tanításon kívül tisztaságra, illemre, fegyelemre és erkölcsi fogvatkozásokra is sok gondot és időt kell fordítani, mi a tanítónak feszült figyelmét, éber kutatását (hogy tanítványait kiismerje) és tüdejét a legnagyobb mértékben igénybe veszi.

De ezeket eltekintve, ha a szorgalmi időt vesszük is, egyik-egyik csoportnak csak 5 havi szorgalmi idő jut, ez alatt pedig lehetetlen a törvényszabta tananyagot úgy feldolgozni, hogy biztos alapot nyújtson a majd felsőbb iskolákban előforduló tananyaghoz. Végre az is figyelembe veendő, hogy azon gyermekek, kik délelőtt jönnek iskolába, több eredményt mutathatnak fel, mint a kik délután jönnének; mert délelőtt fogékonyabb az elme, nem álmosak és leverték a tanulók, mit a tanfériak eléggé tapasztalhatnak.

Ha ezeket tudná Z. ur, aligha egy véleményen nem volna velünk s azt mondana: állitassanak fel kellő számú osztályok, még ha vegyesek lesznek is azok.

Ugyancsak az »Egyetértés« 285. számában olvasom, hogy a VI. ker. polg. kör dr. Patrubányi tisztii főorvos azon indítványát, hogy az első és második osztályok 9—11 óráig nyerjenek oktatást, legnagyobb örömmel magáévá tetie, egyuttal felkérte a kebelében levő iskolaszéki tagokat, hogy ezen célszerű (?) indítvány keresztülvitelét az iskolaszéknél szorgalmazzák.

Ha az iskolaszék formaszzerűleg jár el és megkérdezi a tanítókat, hiszem, hogy ilyféle nyilatkozatokat vesz: A felső osztályokban 8—9 óra közt már tanítanak; a tanuláshoz pedig csend kell. Ha az első osztály tanítói ez alatt jönnek, bizonyos, hogy a folytonos kopogás, kiáltás (az első osztályu tanulók részéről tán még sírás is) lesz a folyosón, az osztályban pedig zugás, mi a szomszéd termekben az előadást zavarni fogja; mert ha a gazdagabb szülők gyermekei $\frac{3}{4}$, 9-kor jönnek is; de kifáradtak a szegény gyermekeket, kiknek odahaza nincs fűtött szolájuk és azok már 8-kor eljönnek, miként most is látni lehet, hogy 7 és fél órakor, sőt előbb is ott ácsorognak az iskolaépület előtt, hogy

bemehessenek melegedni; vagy hogy fedél alatt legyenek, mert szüleik már külső vagy gyári munkára mentek.

De meg midőn ezek 10 órakor csendben tanulnak, mennyire zavarólag hat rájuk, ha a hazamenő III. és IV. osztálybelieket hallják a folyosón kopogni; mert 4–500 gyermek a legnagyobb fegyelem mellett is, midőn a lépcsőn halad, oly dobogást és zörejt idéz elő, hogy lehetetlen volna az osztályokban előadást folytatni.

Vannak a szülők között olyanok is, kiknek egyik gyermekük az első, a másik felsőbb osztályba jár s ez szokta a kisebbet hazakisérni, mit különben a szülőknek kell megtenni, legalább addig, míg a kisebb az utat megtanulja.

Ezzel is a szegényebb szülőknek ártunk, mert ezzel munkájokban zavartatnak.

Azért fentartandó az eddigi szokás, mivel szoktatni kell már a 6–7 éves gyermeket is a rendhez, a korán való fekvés- és keléshez; mert mint a közmondás is tartja: ki korán kel, aranyat lel. Ne kényszeríttessék tehát a gyermek, hogy az ágyban puhítsa testét, hogy a lustaságot megszokja.

Ha egy 9 esztendő fölkelhet kellő időben és nem hűti meg magát, akkor egy 7 éves is kibírja a korai levegőt, sőt inkább egészségére válik, ha korábban jut tiszta levegőhöz, mint ha az éjjeli izzadság gőzét szivja s a szobaszellőztetésnél meghűlésnek van kitéve. Mert ne feledjük, hogy a szegényeknek nincs 2–3 szobájuk, hogy félrevonulhatnak, a míg hálószobájukat szellőztetik.

Ezek volnának a tanügy, a testi nevelés és a tanító helyzetét is tekintetbe veendő oly indokok, melyeknél fogva mindkét indítványt hátrány nélkül alkalmazni nem lehet.

Uzsay S.

Egyleti élet.

A turóc-szt.-márton-blatnicai járás tanítói f. évi okt. hó 22-én a ruttkai állami iskolában tek. Sebesztha Károly znióváraljai áll. tanítóképezdei tanár ur elnöksége alatt tarták meg őszi értekezletüket.

Elnök ur meleg szavakkal üdvözlé az egybegyült tagokat s vendégeket, sajnálatát fejezvé ki egyuttal azon tanítók közönyössége iránt, kik a gyűlésen meg nem jelentek. A gyűlés tárgyai voltak:

1. A tisztviselők választása. Elnökké Slachta N. turányi s jegyzővé Rakitta S. béllai tanítók megválasztattak.

2. Felolvasásokat tartottak Riszner Nándor s Brüll Joachim znióváraljai áll. tanítóképezdei tanár urak. Előbbi a paedagogia terén a legújabb időben létrejött mozzanatokot ismertetvén, nevezetesen: Módszeres oktatást a női kézi munkákban, s Schumann S-tól a tót nyelvű népiskolák számára irt ABC nyelvkönyvét stb; utóbbi a tanítók állapotáról, melyben több azok ugy anyagi mint szellemi emelkedésüket czélzó javaslat is foglaltatott; többi között azon javaslatát, hogy a tanítói fizetések, melyek sok helyütt, fájdalom! igen rendetlenül vagy részben semmikép sem folyván be, — a községi adóval hajtassanak be — az egylet magáévá is tette. Mindkét felolvasás érdekessége s a tárgy fontossága méltán megérdemlik, hogy a fentnevezett uraknak, a jegyzőkönvi elismerésen kívül, e lap útján is az egylet nevében köszönet nyilváníttassék.

3. Sikeres gyakorlati fellépést tartott Kacina P. ruttkai tanító a földrajzból és a magyar nyelvtanból.

4. Riszner N. ur azon indítványa, melyszerint kéretnék meg a magas vall. és közokt. miniszterium azon tót szövegű könyvek kijelölésére, melyek a tót lakásokkal bíró vidékek népiskolai könyvtárak számára meg lehetne szerezni, — tudomásul vétetett.

5.) Több más indítvány s a tanügybe vágó tétel felhozása után határozottatott, hogy a jövő gyűlés Turóc-Szt.-Mártonban fog megtartatni. — Végül édes s hazafias kötelességemnek tartom a t. olvasó közönséggel tudatni azon szerenését is, melyben értekezletünk nagys. főtisztelendő Paulovits József esperes Szucsányból, tekintetes Ruttkay István földbirtokos Ruttkáról s Fiskász József segédlelkész vendég urak körünkben való becses megjelenésük által részesült. — Fogadják ezen nemeskeblű tanügybarátok ügyünk iránti érdeklődésükért őszinte hálás köszönetünket, óhajtván hazánkknak minél több ily, a néptanítók egyletei s azokkal egyetemben a köznevelés s oktatás iránt buzgó patriotát, valamint, hogy jövőre is ily s számos vendég uraknak szerenésés üdvözlői lehetnénk.

R. S.

A »Nyitramegyei tanítótestület« érsekújvári járás-köre Érsekújvárott tartott őszi közgyűlést okt. hó 30-án. Elnöki megnyitás után, Dubrovay Károly, Illényi István s Fürth Samu érsekújvári tanítók tanítását hallgattuk meg saját osztályaikban. Dubrovay beszéd- és értelemgyakorlat köréből merítette tanítása anyagát, Fürth és Illényi pedig olvasmányt tárgyaltak.

A tanítást Winkler Vilmos beható kritika alá fogta, a jót megdicsérte s a tévest, a hiányost kimutatta.

Ezután Winkler Vilmos foglalta el az előadói széket, hogy »Tanfelügyelő s falusi mester« című humorisztikus dolgozatát felolvassa. Felolvasása tetszett, megéljeneztek.

Ezzel az indítványokra került a sor. Először is Winkler Vilmos olvasta fel beadott indítványát, mely így hangzik: „Bizzon meg a tiszt. gyűlés egy 2 tagu bizottságot, mely először Érsek-Ujvárt s annak környékét leirná, meg nem feledkezve történetének főbb mozzanatairól.

Indítványa egyhangulag elfogadtatik. A végrehajtással megbízatnak Winkler Vilmos és Illényi István.

Illényi István a tagsági díjak behajtására vonatkozólag szigorubb s erélyesebb eljárást ajánl; elfogadtatik.

Winkler Vilmos kéri a közgyűlést, miszerint vegye szomorú tudomásul, hogy a kormány az orsz. tanítószövetség alapszabályait nem szentesítette s mondja ki határozatképen, hogy a szövetség eszméjét fentartja s a fővárosi tanítók ebbeli működését kellő erővel támogatja.

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatik.

Egyéb apró teendő elvégzése után, elnök az egybegyűlt tagoknak köszönetet mondva, a gyűlés feloszlik.

Jövő közgyűlés áprilisban Érsek-Ujvárott tartatik. Tárgya lesz; I. Gyakorlati tanítás Scheiber Julia kisasszonytól, polgári iskolai tanítónő. II. Eszmecsere e kérdés fölött: »Mi módon javítható a hazug gyermek s mely eszközök állnak a népnevelő rendelkezésére a becsület-érzés fejlesztésére?«

Vilmos.

Irodalom.

— **Magyar olvasókönyv** a középiskolák I. és II. osztálya számára. Szerkesztették: **Bodnár Zsigmond** és **Iványi István** tanárok. Hetedik kiadás. Ára 1 frt 20 kr.

— **»Deutsches Sprach- und Stilbuch«** a népiskolák középosztályai számára. Irta dr. **Schwicker J. H.** tanár. Hatodik javított kiadás. Ára kötve 14 kr.

— **»Deutsches Lesebuch«** nép- és polgári iskolák számára írta **Jausz György**, a soproni felsőbb leányiskola igazgatója. I. rész, a II. évfolyam számára. Negyedik javított kiadás. Ára kötve 40 kr.

— **»Deutsches Stilbuch.«** Gymnáziumok, reál- és polgári iskolák használatára írta **Dr. Schwicker János Henrik**. II. rész. Második átdolgozott kiadás. Ára füzve 1 frt 20 kr.

— **»Deutsches Lesebuch«** nép- és polgári iskolák számára. Irta **Jausz György**. III. rész, a IV. évfolyam számára. Negyedik átdolgozott kiadás. Ára kötve 65 kr.

— **»Deutsches Lesebuch«** a középiskolák alsóbb osztályai számára, valamint polgári-, ipar- és továbbképző-iskolák használatára. Irta **Jausz György**. III. rész. Ára füzve 1 frt.

— Beküldettek hozzánk: **Maig** megjelent jelesebb magyar **Neveléstudományi könyvek** és tanszerek jegyzéke. Kaphatók: **Lövy Adolf** könyvkereskedésében **S.-A.-Ujhelyen**. E jegyzék kívánatra ingyen küldetik meg.

— **Csikmegyei** államilag segélyezett gazdasági szakosztályllyal megtöltött felső népiskolájának I. értesítője az 1870—1. tanéven kezdve az 1878 9. isk. évig bezárólag. A tantestület közreműködésével összeállította **Madar Mihály**, igazgató.

— **A sárospataki** állami tanítóképezde értesítője az 1877—8. és 1878—9. tan évekről. Az igazgatótanács megbízásából összeállította: **Dezső Lajos**, tanítóképezdei igazgató. Kiváló figyelmet érdemlő benne az elhunyt **Árvay József** tanfelügyelő fölött **Dezső Lajos** igazgató által tartott emlékbeszéd.

Vegyesek.

— **A »Budapest«** című képes politikai napilap »apró hirdetései« között olvassuk a következőket: »Bár mily esekély képzettségű nő, ki a tavaszszal a tanító-női vizsgát biztos sikerrel óhajtaná letenni, levelét a kiadóhivatalhoz küldeni sziveskedjék. Egy tanár.« — Ehhez még csak az hiányzik, hogy: titoktartás biztosítottik.

— **Kellemetlen hírekről** értesítenek bennünket **Keszthelyről** és **K.-K.-Majszáról**. Az a legszomorubb e hírekben, hogy mind a két helyen tanító tör tanítótársa ellen. **Keszthelyen** egy (B. M.), **Majszán** pedig kettő a többi ellen. A **keszthelyi** ügy talán már eligazított; **Majszán** azonban még folyvást zilált állapotban van a tanügy s civódnak tanítók és iskolaszék egymás között. Ugyanazért, hogy a tanfelügyelő ur figyelmét is felhívjuk rá, a **majszai** ügyről jövő számunkban bővebben fogunk szólni.

— **Hibaigazítás.** Lapunk legutóbbi számában a 689. l. 9. sorában: »csak« helyett »szak«; a 699. l. 6. sorában: »fokozatosan hasonló« helyett »fokozatosan haladó« olvasandó.

*** **Szerkesztői üzenetek.** **N. Gy.** urnak **Farkastán**. — **K. E.** urnak **M.-Igenben**. A hiányzó számokat a kiadó-hivatal meg fogja küldeni. — **R. M.** urnak **Losoncon**. Az Eötvös-naptár előfizetői közé bejegyeztetett.

Weismann Testvérek könyvnyomdája- és kiadóhivatalában

megjelenik és kapható

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

A NÉP SZÁMÁRA.

Nagy Lajos halálától folytatja Dr. SZALAY JÓZSEF.

Új történelmi mű

arcz- és csataképekkel, levelek hasonmásaival és térképekkel.

Minden értelmes magyar embernek első kötelessége megismerkedni hazája történetével, mint az ismeretszerzés első és legszükségesebb tárgyával. Mert ha az édes anyatejjel magunkba szívjuk is mindnyájan a hazaszeretetet, de ez a szeretet csak akkor izmosul forró, tántoríthatatlan ragaszkodássá, ha nemzetünk történetéből látjuk a felénk intő példákat: ha megismerjük a nagy Hunyadiakat, a Zrínyiek lelkét emelő önfeláldozását, a Bethlenek ügyes politikáját, a Rákócziak magasztos honszerelmét.

Nemzetünk viszontagságos multját sok becses mű tárgyalja, tudósaink napról napra több eddig homályban volt lapjára derítenek buzgó kutatásaik alapján új fényt, de nincs oly mű irodalmunkban, mely minden ezen kutatások felhasználásával, de mégis önálló ítélettel, egyszerű világos nyelven, népies előadásban beszélne el történetünket.

Ezek az okok vezéreltek bennünket »Magyarország Története«-nek kiadására, bár jól tudjuk, hogy az tetemes anyagi áldozattal jár. De szükséges, hézagpótló voltát tekintve, szívesen hozzuk meg ezt az áldozatot hazai művelődésünk érdekének és bizunk olvasó-közönségünkben, hogy pártfogásával előmozdítja törekvésünket. Második sorban azt tartotuk szemünk előtt, hogy a munka árát a lehető legolcsóbbra szabjuk, hogy azt mindenki megszerezhesse, mert a magyar nemzet történetének egy magyar ember házában sem szabadna hiányzani.

A »Magyar Nemzet Története« előfizetői számára az alulirt kiadóhivatal egy pompás történelmi festményről gondoskodott, mely Molnár József ismert akad. festőnk egyik kiváló műve és

»Széchy Dezső feláldozza magát Róbert Károly királyért«

czimmel a magy. Nemzeti Múzeum legszebb és legbecsesebb műremekét között foglal helyet. E festményt izléses arany-rámába foglalva előfizetőinknek 4 frt utólagos fizetés mellett adjuk, más uton nem is kapható.

Megrendelési föltételek: A »Magyar Nemzet Története« 30—32 füzetben jelenik meg százötvennél több képpel, melyek közt arcz- és csataképek, levelek hasonmásai és térképek is lesznek.

Eddig már 13 füzet jelent meg; a többi füzetek gyorsan követik egymást s havonként két füzet kerül ki a sajtó alól. A füzetek kiállítása nagy 8-rét alakban nálunk szokatlan diszszel történik, noha egyes füzet ára csakis 30 kr., postai szétküldéssel 35 kr.

Megrendeléseket elfogad minden könyvárus, a hol egyes füzetek is kaphatók.

Weismann Testvérek

könyvnyomdája és könyvkiadóhivatala

Budapest, Ferencz-József tér 8. sz.